

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ג בכסלו, תשע"ח
11 בדצמבר, 2017
362/2017

תוחלת חיים בישראל 2016

Life Expectancy in Israel, 2016

לראשונה מפורסם בהודעה זו חישוב של שנות חיים בריאות. זהו מספר השנים הממוצע אשר אדם צפוי לחיות ללא בעיה שמפריעה לו בתפקוד. החישוב מבוסס על נתוני לוח תמותה ושיעורי הימצאות ספציפיים לגיל של בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד, המחושבים לפי הסקר החברתי של הלמ"ס.

- תוחלת החיים בישראל בשנת 2016 עמדה על 80.7 שנים בקרב גברים ו-84.2 בקרב נשים, עלייה של 0.6 בגברים ו-0.1 בנשים בהשוואה לשנת 2015.
- שנות החיים הבריאות הצפויות מהלידה היו 65.4 שנים בקרב גברים ו-65.1 שנים בקרב נשים, נשים צפויות לחיות 77% מתוחלת החיים ללא מוגבלות, וגברים - 81%.
- בעשור האחרון עלתה תוחלת החיים בקרב הגברים ב-2.0 שנים ובקרב הנשים ב-1.7 שנים. ב-30 השנים האחרונות עלתה תוחלת החיים בקרב גברים ב-7.5 שנים ובקרב נשים ב-7.4 שנים.
- הפער בתוחלת החיים בין נשים וגברים עומד על 3.5 שנים.
- הפער בין יהודים לערבים: 4.3 שנים בקרב גברים ו-3.3 שנים בקרב נשים.
- הפער בתוחלת החיים בגיל 30 בין אלה עם השכלה גבוהה (על-תיכונית או אקדמית) לאלה עם השכלה נמוכה (פחות מ-12 שנות לימוד) היה 7.4 שנים בקרב גברים ו-5.0 שנים בקרב נשים.
- הפער בין המחוז שבו תוחלת החיים הגבוהה ביותר - אזור יהודה והשומרון למחוז שבו תוחלת החיים הנמוכה ביותר - מחוז הדרום היה 2.7 שנים.
- מבין הערים הגדולות בישראל (המונות יותר מ-100,000 תושבים), תוחלת החיים הגבוהה ביותר הייתה ברמת גן והנמוכה ביותר - בבאר שבע, פער של 3.4 שנים.
- תוחלת החיים בישראל נמצאת במקום ה-11 מבין מדינות ה-OECD, וגבוהה ב-1.5 שנים מהממוצע ב-35 מדינות ה-OECD.

[לנתוני התרשימים](#)

תוחלת החיים¹ בישראל בשנת 2016 עמדה על 82.5 שנים, 80.7 שנים בקרב גברים ו-84.2 בקרב נשים. תוחלת החיים עלתה לעומת שנת 2015 ב-0.4 שנה בסה"כ האוכלוסייה, 0.6 שנה בקרב גברים ו-0.1 שנה בקרב נשים. בשנת 2015 הייתה ירידה בתוחלת החיים של הגברים לעומת 2014, אך בשנת 2016 היא שוב עלתה. בשנת 2016 נרשמו בישראל 44,191 פטירות, מתוכן 35,834 של נפטרים מעל גיל 65 (81.1% מסך הפטירות) ו-566 פטירות תינוקות. שיעור התמותה הגולמי² היה 5.1 לאלף תושבים. שיעור תמותת תינוקות היה 3.1 ל-1,000 לידות חי.

תוחלת החיים של הנשים גבוהה מזו של הגברים ב-3.5 שנים. בקרב יהודים תוחלת החיים של נשים גבוהה מזו של הגברים ב-3.2 שנים, ובקרב ערבים - ב-4.2 שנים. תוחלת החיים בקרב יהודים גבוהה לעומת ערבים: ב-4.3 שנים בקרב גברים יהודים לעומת גברים ערבים, וב-3.3 שנים בקרב נשים יהודיות לעומת נשים ערביות.

לוח א - תוחלת חיים בלידה ובגיל 65*, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה, 2016

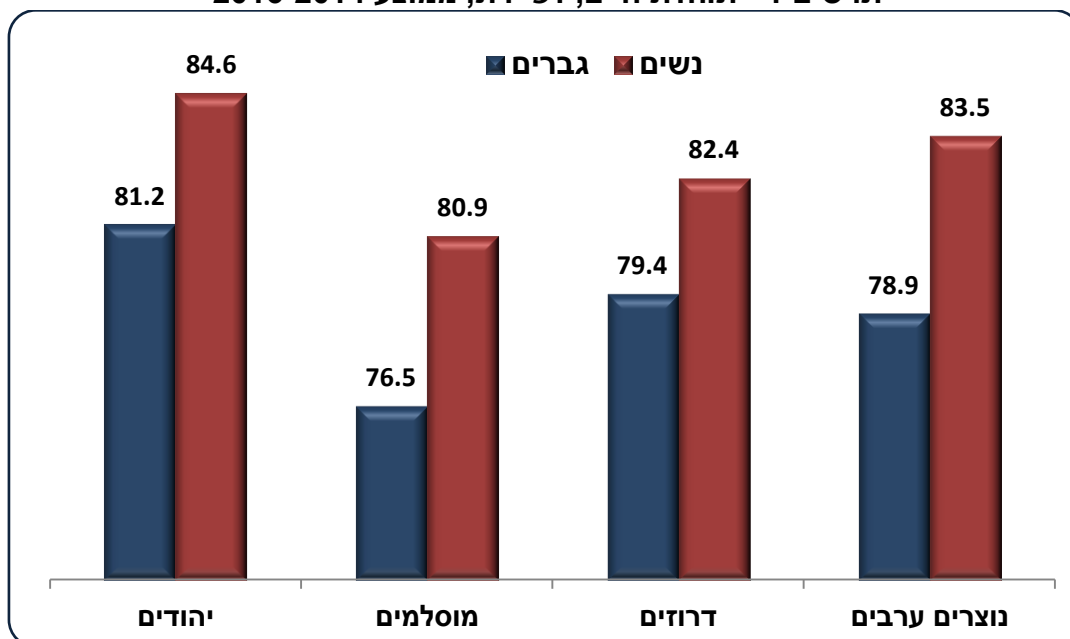
קבוצת אוכלוסייה	גברים - בלידה	נשים - בלידה	גברים - בגיל 65	נשים - בגיל 65
סך הכל	80.7	84.2	19.5	21.7
יהודים ואחרים	81.3	84.7	19.7	21.9
מזה: יהודים	81.5	84.7	19.8	21.9
ערבים	77.2	81.4	17.1	19.4

*תוחלת חיים בגיל 65 היא מספר השנים הממוצע שאדם צפוי לחיות מעבר לגיל 65.

קיימים הבדלים בתוחלת חיים לפי דת. בקרב גברים ערבים, הממוצע של תוחלת החיים לשנים 2014-2016, גבוה יותר אצל הדרוזים (79.4 שנים), מאשר אצל נוצרים-ערבים (78.9 שנים) ומוסלמים (76.5 שנים). לשם השוואה, תוחלת החיים בקרב גברים יהודים - 81.2 שנים. בקרב נשים ערביות, תוחלת החיים הגבוהה ביותר הייתה אצל נוצריות-ערביות (83.5 שנים) לעומת הדרוזיות (82.4 שנים) והמוסלמיות (80.9 שנים). זאת, בהשוואה לתוחלת החיים בקרב יהודיות - 84.6 שנים (ממוצע 2014-2016).

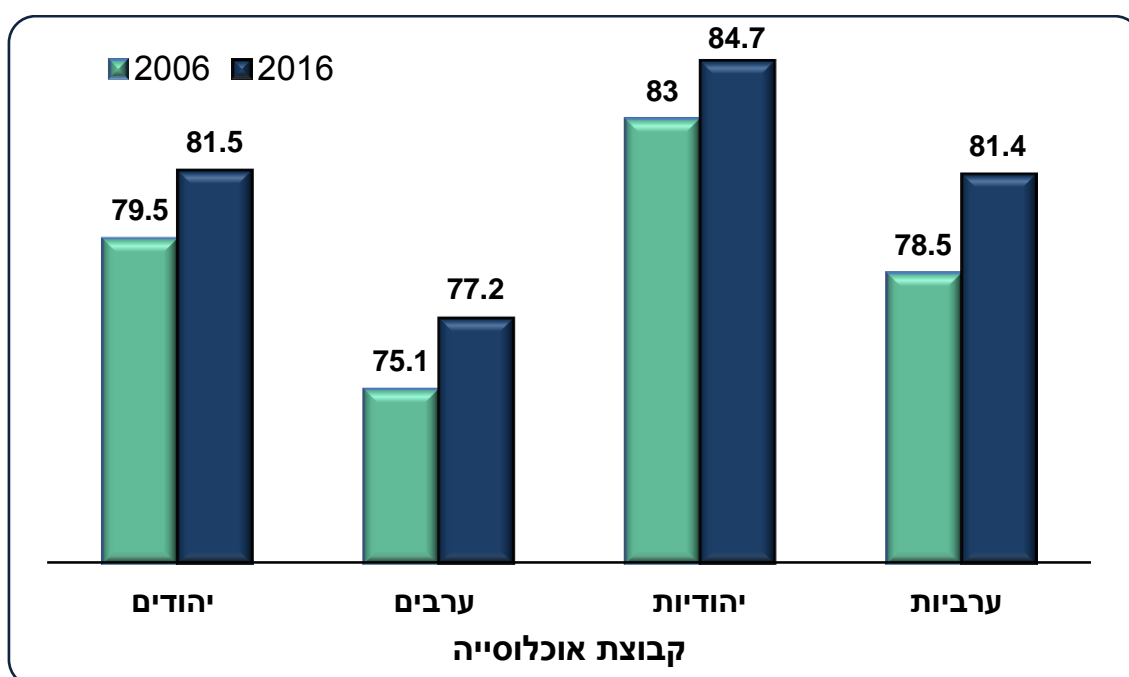
¹ תוחלת חיים היא מספר השנים הממוצע אשר אדם צפוי לחיות מהלידה או מגיל מסוים בהנחה ששיעורי התמותה הקיימים בתקופת ההתייחסות יישארו קבועים לאורך חייו.
² שיעור תמותה גולמי הוא מספר פטירות לכל 1,000 תושבים.

תרשים 1 - תוחלת חיים, לפי דת, ממוצע 2014-2016

בעשור האחרון (2006-2016) עלתה תוחלת החיים בקרב הגברים ב-2.0 שנים ובקרב הנשים ב-1.7 שנים. בקרב הגברים, העלייה בתוחלת החיים אצל ערבים הייתה גדולה מעט יותר לעומת יהודים (2.1 ו-2.0 שנים בעשור, בהתאמה). בקרב הנשים, העלייה אצל ערביות הייתה גבוהה יותר לעומת יהודיות (2.9 ו-1.7 שנים בעשור, בהתאמה). הבדלים אלה בקצב השינוי בתוחלת החיים בשנים האחרונות הביאו לצמצום הפער בתוחלת החיים בין יהודים וערבים, בעיקר בקרב נשים. בקרב גברים ירד הפער מ-4.4 שנים ב-2006 ל-4.2 ב-2016, ובקרב נשים מ-4.5 שנים ב-2006 ל-3.3 שנים ב-2016.

תרשים 2 - תוחלת חיים, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה, לעומת 2006

תוחלת חיים בגיל 65³ עמדה על 19.5 שנים בקרב גברים ועל 21.7 שנים בקרב נשים, עלייה של 1.5 שנים לגברים ו-1.6 שנים לנשים לעומת שנת 2006. גם תוחלת החיים בגיל 65 הייתה גבוהה בקרב יהודים לעומת ערבים, ב-2.7 שנים בקרב גברים וב-2.5 שנים בקרב נשים. בעשור האחרון הייתה עלייה גדולה בתוחלת החיים בגיל 65 בקרב נשים ערביות – 2.6 שנים, לעומת עלייה של 1.1 שנים בלבד בקרב גברים ערבים, ולעומת עלייה של 1.6 שנים בקרב גברים יהודים ו-1.5 בקרב נשים יהודיות. לכן גם הפער בין יהודים לערבים בגיל 65 הצטמצם בקרב נשים, אך עלה בקרב גברים.

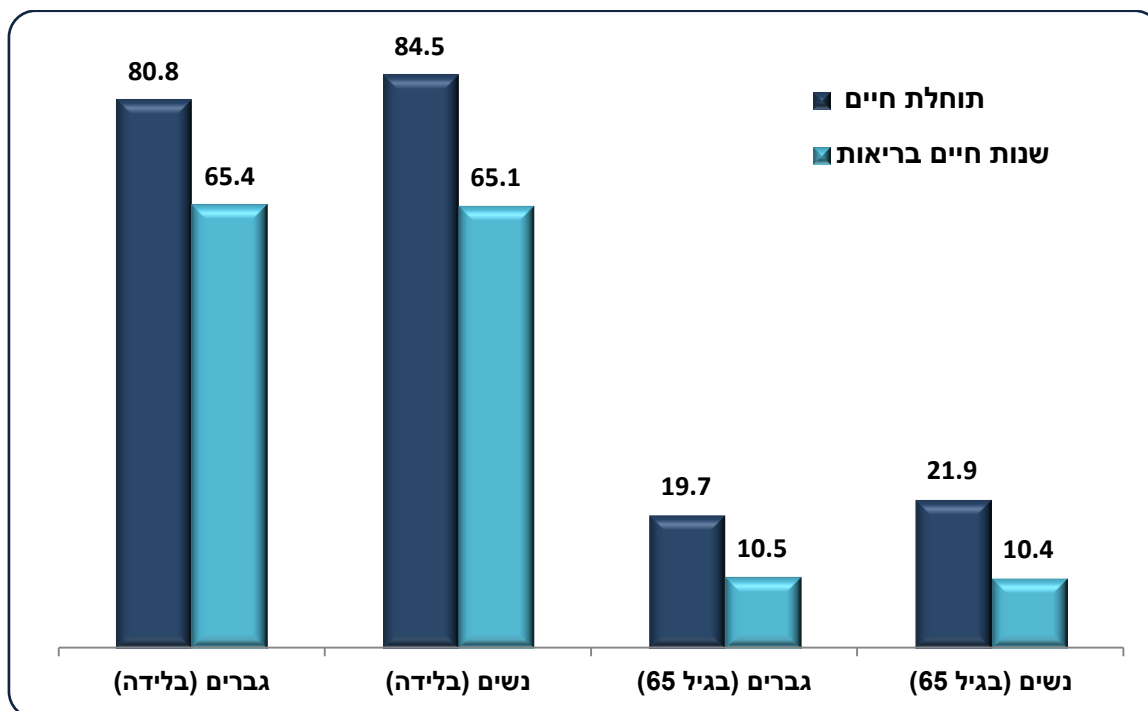
תוחלת חיים בריאים

בשנים האחרונות גוברת ההתעניינות לא רק במספר השנים שאדם צפוי לחיות אלא גם באיכותם, ולכן פותחו בעולם מדדים שונים של "תוחלת חיים בריאים". מדדים אלו משלבים בחישוב תוחלת החיים המבוסס על שיעורי תמותה, גם מדדים של תחלואה ומוגבלות. זאת כדי להעריך את השנים שאדם צפוי לחיות בבריאות טובה או ללא מוגבלות, מתוך סך השנים שהוא צפוי לחיות. לראשונה בישראל חושב המדד – Healthy Life Years (HLY). במדד זה נעשה שימוש במדינות האיחוד האירופי, והוא מחושב על ידי EUROSTAT וכן על ידי ארגון הבריאות העולמי. המדד המחושב בשיטת Sullivan, מאפשר לקבל את מספר השנים שאדם צפוי לחיות בבריאות טובה כלומר ללא בעיה המפריעה לו בתפקוד, בהנחה שהשכיחות הקיימת כיום של מצב בריאות/היעדר בריאות לא תשתנה. המדד בישראל המוצג להלן, חושב לפי נתוני לוח תמותה לשנת 2016 ושיעורי הימצאות ספציפיים לגיל של בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד, שחושבו לפי הסקר החברתי של הלמ"ס, ממוצע לשנים 2014-2016.

שנות החיים הבריאות⁴ הצפויות מהלידה בשנת 2016 היו 65.4 שנים בקרב גברים ו-65.1 שנים בקרב נשים, מעט יותר גבוהות אצל גברים לעומת נשים. ההפרש בין שנות החיים הבריאות ובין תוחלת החיים משמעו השנים שאדם צפוי לחיות עם בעיה בריאותית המפריעה לו בתפקוד, כלומר בבריאות שאינה מלאה. ההפרש בקרב גברים הוא 15.3 שנים ובקרב נשים - 19.1 שנים. מכאן, שתוחלת החיים אומנם גבוהה יותר בקרב נשים לעומת גברים (ב-3.5 שנים), אך היא כוללת פרופורציה גדולה יותר של שנות חיים עם בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד. גם בגיל 65 תוחלת החיים גבוהה יותר אצל נשים לעומת גברים (הפרש של 2.2 שנים) ואילו שנות החיים הבריאות דומות בגברים ובנשים – 10.5 ו-10.4, בהתאמה. כלומר מתוך שנות החיים שמעל גיל 65, נשים יחיו בממוצע 11.6 שנים וגברים 9.1 שנים עם בעיה המפריעה בתפקוד.

³ תוחלת חיים בגיל 65 היא מספר השנים הממוצע שאדם צפוי לחיות מעבר לגיל 65.
⁴ שנות החיים הבריאות – מספר השנים הממוצע אשר אדם צפוי לחיות ללא בעיה שמפריעה לו בתפקוד. החישוב מבוסס על נתוני לוח תמותה ושיעורי הימצאות ספציפיים לגיל של בעיה בריאותית המפריעה בתפקוד, המחושבים לפי הסקר החברתי של הלמ"ס.

תרשים 3 - תוחלת חיים ושנות חיים בריאות, בלידה ובגיל 65, לפי מין, 2016

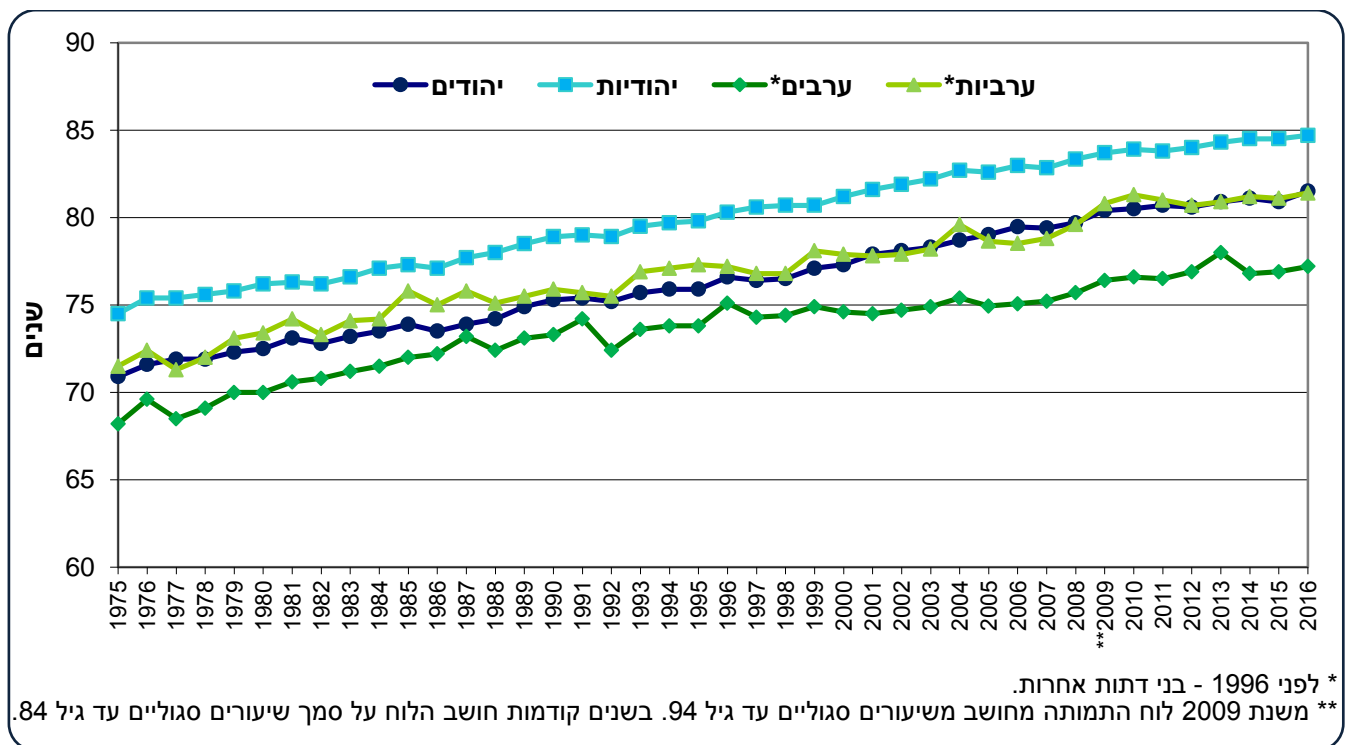
ממוצע שנות החיים הבריאות במדינות האיחוד האירופי בשנת 2014 היה 61.8 שנים בקרב נשים ו-61.4 שנים בקרב גברים. תוחלת החיים הממוצעת במדינות האיחוד האירופי עמדה על 83.6 שנים בקרב נשים ו-78.1 שנים בקרב גברים. כלומר נשים יכולות לצפות לחיות 74% מתוחלת החיים ללא מוגבלות, וגברים - 78%. האחוזים המקבילים בישראל מעט גבוהים יותר - 77% בקרב נשים ו-81% בקרב גברים. ממוצע שנות החיים הבריאות הצפויות בגיל 65 במדינות האיחוד האירופי עמד על 8.6 שנים (בגברים ובנשים). מתוך סך שנות החיים הצפויות מגיל 65 - גברים יכולים לצפות לחיות 47% ללא מוגבלות ונשים - 40%. האחוזים המקבילים בישראל גבוהים יותר - 54% בקרב גברים ו-47% בקרב נשים.

תוחלת חיים במבט היסטורי

תוחלת החיים נמצאת במגמת עלייה מתמדת, ועולה בממוצע ב-2.0-2.5 שנים בעשור. ב-30 השנים האחרונות עלתה תוחלת החיים ב-7.5 שנים בקרב גברים ו-7.4 שנים בקרב נשים. **בחמש השנים האחרונות יש האטה בקצב העלייה יחסית לשנים קודמות, אך עדין מוקדם לומר אם יש שינוי במגמה.** לפי רמות התמותה של סוף שנות ה-70, רק כ-33% מהזכרים ו-43% מהנקבות שנולדו, היו צפויים להגיע לגבורות (יום ההולדת השמונים שלהם). אך מאז חל שיפור משמעותי מאוד בתוחלת החיים, ומהנולדים היום - כ-61% מהזכרים וכ-73% מהנקבות צפויים להגיע לגיל זה.

בכל השנים, תוחלת החיים בקרב הערבים הייתה נמוכה מתוחלת החיים בקרב יהודים, הן בקרב הגברים והן בקרב הנשים. מסוף שנות ה-70 ועד סוף שנות ה-80 של המאה הקודמת הפער בתוחלת החיים בין יהודים וערבים היה במגמת צמצום, ובשנים 1985-1989 הוא עמד על 1.5 שנים בקרב גברים ועל 2.3 שנים בקרב נשים. אך מאז גדל הפער במיוחד בקרב גברים, ובשנים 2012-2016 הוא הגיע ל-4.3 שנים בקרב גברים ול-3.3 שנים בקרב נשים.

תרשים 4 - תוחלת חיים בלידה, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין

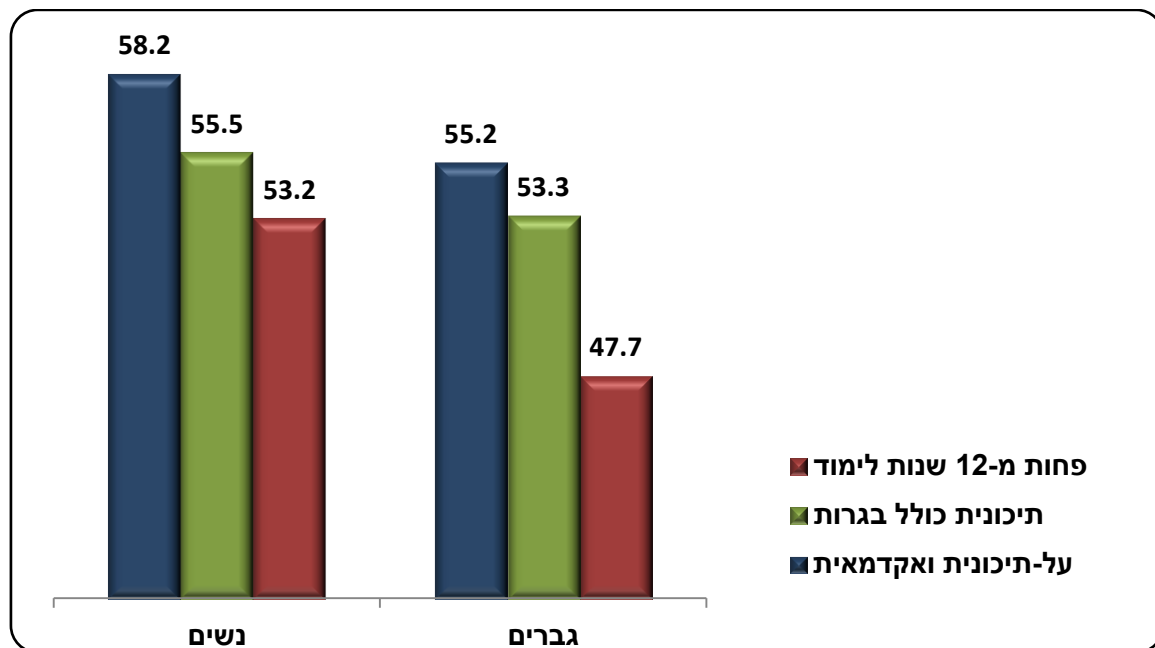

הפער בתוחלת החיים בין נשים לגברים בשנת 2016 עמד על 3.5 שנים ובממוצע לשנים 2012-2016 על 3.7 שנים. למרות התנדדותיות במשך השנים, לא חל שינוי משמעותי בפער בכלל האוכלוסייה, ולפני 30 שנה הוא עמד על 3.5 שנים. בקרב יהודים הפער הצטמצם מעט מ-3.6 ב-1975-1979 ל-3.4 שנים ב-2012-2016, ובקרב ערבים הוא התרחב מ-3.0 ל-3.9 שנים באותן שנים. הפער בתוחלת חיים בין נשים לגברים בישראל הוא מהנמוכים במדינות ה-OECD. הממוצע במדינות ה-OECD בשנת 2015 עמד על 5.2 שנים, בישראל הפער בשנה זו היה 4.0 שנים. הפער הקטן ביותר היה באיסלנד (2.6), ולאחריה בהולנד (3.3), בניו זילנד (3.5) ובממלכה המאוחדת (3.6).

פערים בתוחלת חיים לפי רמת השכלה

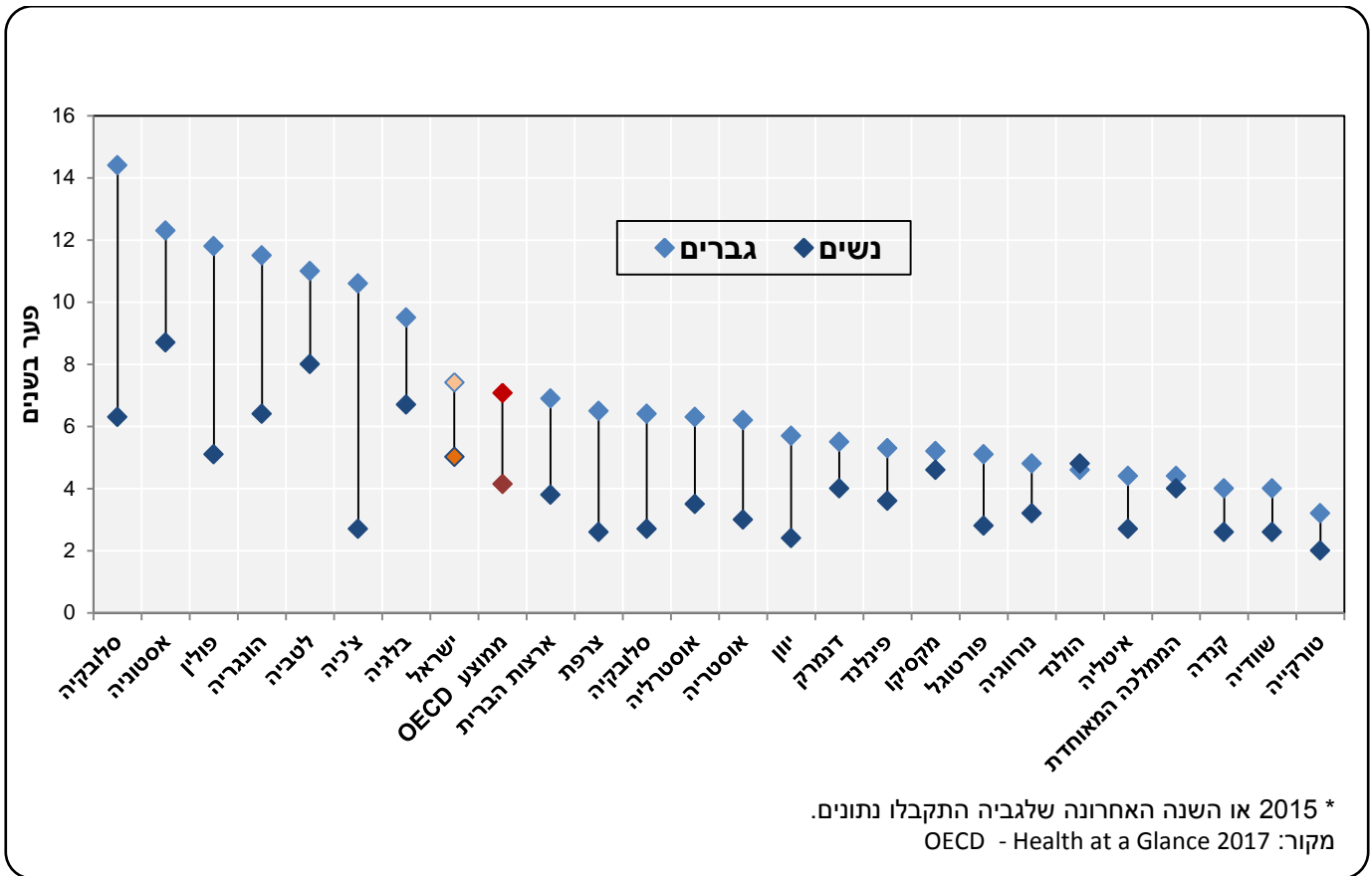
קיימים פערים בתמותה לפי השכלה, משתנה שמבטא מעמד חברתי-כלכלי וגם מודעות. בני 30 עם רמת השכלה גבוהה (על-תיכונית או אקדמית) צפויים לחיות 6.3 שנים יותר מאשר בני 30 עם רמת השכלה נמוכה (פחות מ-12 שנות לימוד). הפער בקרב גברים גדול יותר מאשר בקרב נשים. גברים בני 30 עם רמת השכלה גבוהה צפויים לחיות 7.4 שנים יותר מאשר גברים בני 30 עם רמת השכלה נמוכה. הפער בקרב נשים הוא 5.0 שנים. הפער בתוחלת חיים בין רמות השכלה עלה עם השנים: בשנת 2000 הוא היה 4.3 בשני המינים (4.4 שנים אצל גברים ו-4.7 שנים אצל נשים).

תרשים 5 - תוחלת חיים בגיל 30, לפי מין ורמת השכלה, 2015

הפער הממוצע בתוחלת חיים בין הרמה הגבוהה והנמוכה של השכלה במדינות ה-OECD (25 מדינות) הוא 7.1 שנים בקרב גברים (בדומה לישראל) ו-4.2 שנים בקרב נשים (נמוך מאשר בישראל). אך הטווח של הפערים היה רחב מאוד ונע בין 3.2 לגברים בטורקיה ל-14.4 שנים לגברים בסלובקיה, ובין 2.0 שנים לנשים בטורקיה ל-8.7 שנים לנשים באסטוניה. בכל המדינות (למעט בהולנד), היה הפער גדול יותר בקרב גברים לעומת נשים, אך היו הבדלים במידת הפער שבין המינים. יש לשים לב שהפערים בתוחלת החיים בין רמות ההשכלה במדינות השונות תלויים גם בהתפלגות האוכלוסייה לפי רמות השכלה במדינות אלה ודפוסי רכישת השכלה בעבר, ולא רק בפערים חברתיים-כלכליים.

תרשים 6 - פערים בתוחלת חיים בגיל 30 בין רמה גבוהה של השכלה לרמה נמוכה, לפי מין במדינות OECD, *2015

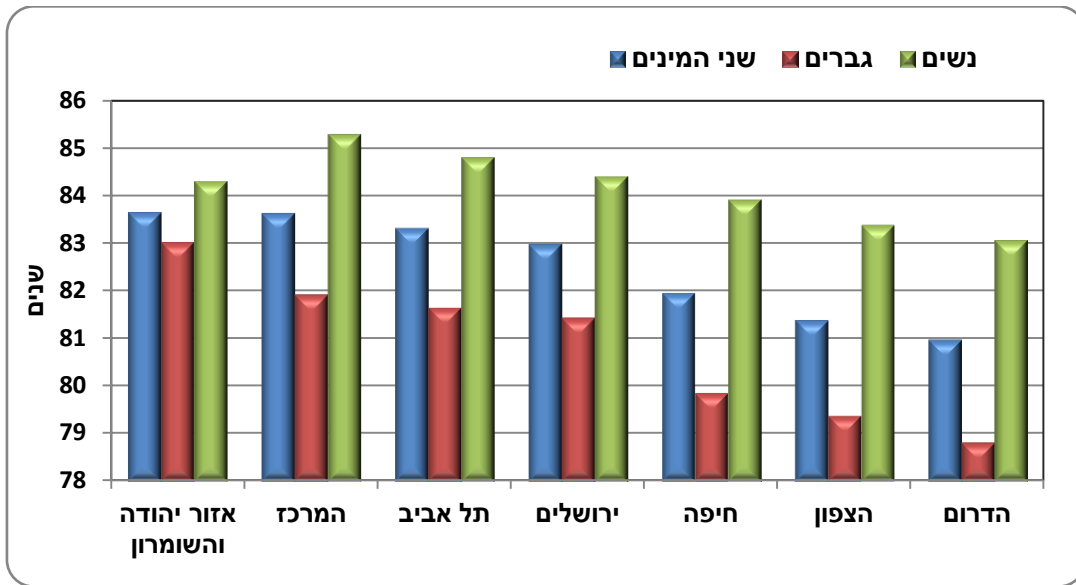

תוחלת חיים במחוזות

בשנת 2016, נמצא פער של 2.7 שנים בין המחוז שבו תוחלת החיים הייתה הגבוהה ביותר – אזור יהודה והשומרון (83.7) למחוז שבו תוחלת החיים הייתה הנמוכה ביותר – מחוז הדרום (81.0). גם בקרב הגברים המחוז שבו תוחלת החיים הייתה הגבוהה ביותר היה אזור יהודה והשומרון והנמוך ביותר – מחוז הדרום, והפער ביניהם עמד על 4.2 שנים. בקרב נשים, המחוז שבו תוחלת החיים הייתה הגבוהה ביותר היה מחוז המרכז (85.3), גבוהה ב-2.2 שנים מתוחלת החיים במחוז הדרום, שבו תוחלת החיים הייתה הנמוכה ביותר (83.1). בשלושה מחוזות תוחלת החיים הייתה נמוכה יותר מהממוצע הארצי (82.5): חיפה (82.0), הצפון (81.4) והדרום (81.0).

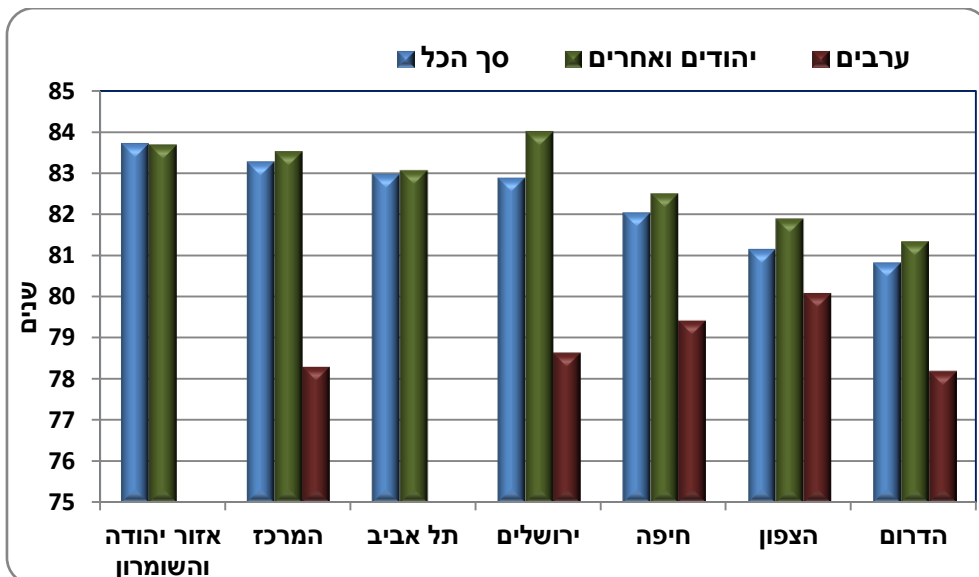

תרשים 7 - תוחלת חיים, לפי מחוזות ומין, 2016

חלק מההבדלים בתוחלת החיים בין המחוזות נובעים מהרכב שונה של האוכלוסייה – אחוז האוכלוסייה הערבית, שתוחלת החיים שלה נמוכה יותר משל האוכלוסייה היהודית. אך גם בבחינה של תוחלת החיים ליהודים ואחרים בנפרד ולערבים בנפרד, נמצאו פערים בין המחוזות (נתוני 2014-2016). בקרב יהודים ואחרים המחוז שבו תוחלת החיים הגבוהה ביותר היה ירושלים (84.0), והיא הייתה גבוהה ב-2.1 שנים ממחוז הצפון (81.2) וב-2.6 שנים ממחוז הדרום (80.8). בקרב ערבים, תוחלת החיים הגבוהה ביותר הייתה במחוז הצפון (80.1), גבוהה ב-1.5 שנים ממחוז ירושלים (78.6) וב-1.9 שנים ממחוז הדרום (78.2).

תרשים 8 - תוחלת חיים במחוזות לפי קבוצת אוכלוסייה, ממוצע 2014-2016

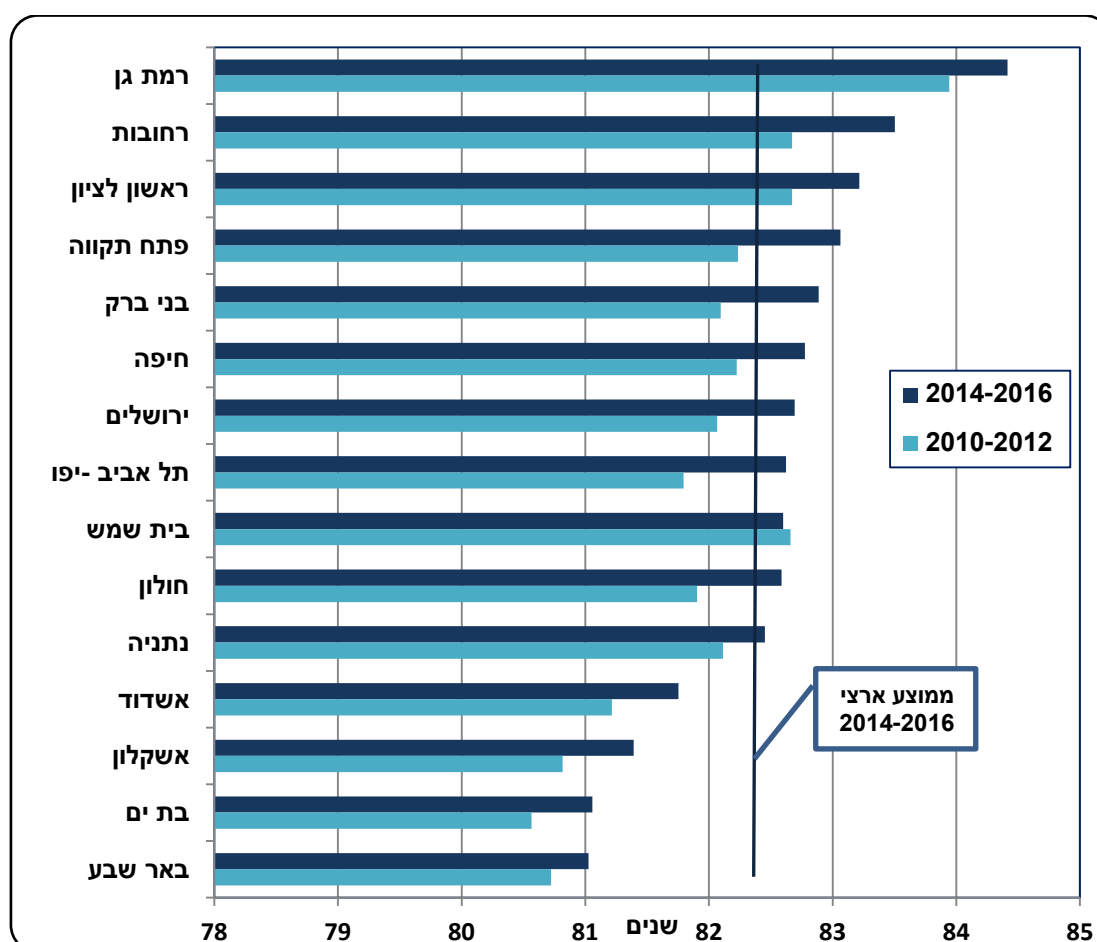

תוחלת החיים בערים הגדולות בישראל (שמנו 100 אלף תושבים ויותר ב-2016)

גם בין הערים הגדולות בישראל קיימים פערים בתוחלת חיים (נתוני 2014-2016). נמצא פער של 3.4 שנים בין רמת גן – העיר שבה תוחלת החיים הגבוהה ביותר (84.4) לבין באר שבע – העיר שבה תוחלת החיים הנמוכה ביותר (81.0). תוחלת החיים ברמת גן גבוהה בכמעט שנה מתוחלת החיים בעיר המדורגת אחריה – רחובות (83.5). בערים אשדוד (81.8), אשקלון (81.4), בת ים (81.1) ובאר שבע (81.0), תוחלת החיים נמוכה יותר לעומת הממוצע הארצי (82.4).

בכל הערים היה שיפור בתוחלת החיים בשנים 2016-2014 לעומת 2012-2010, למעט בבית שמש, שם הייתה ירידה קלה. הערים שבהן השיפור היה הגדול ביותר (0.8 שנה) הן: רחובות, פתח תקווה, בני ברק ותל אביב-יפו.

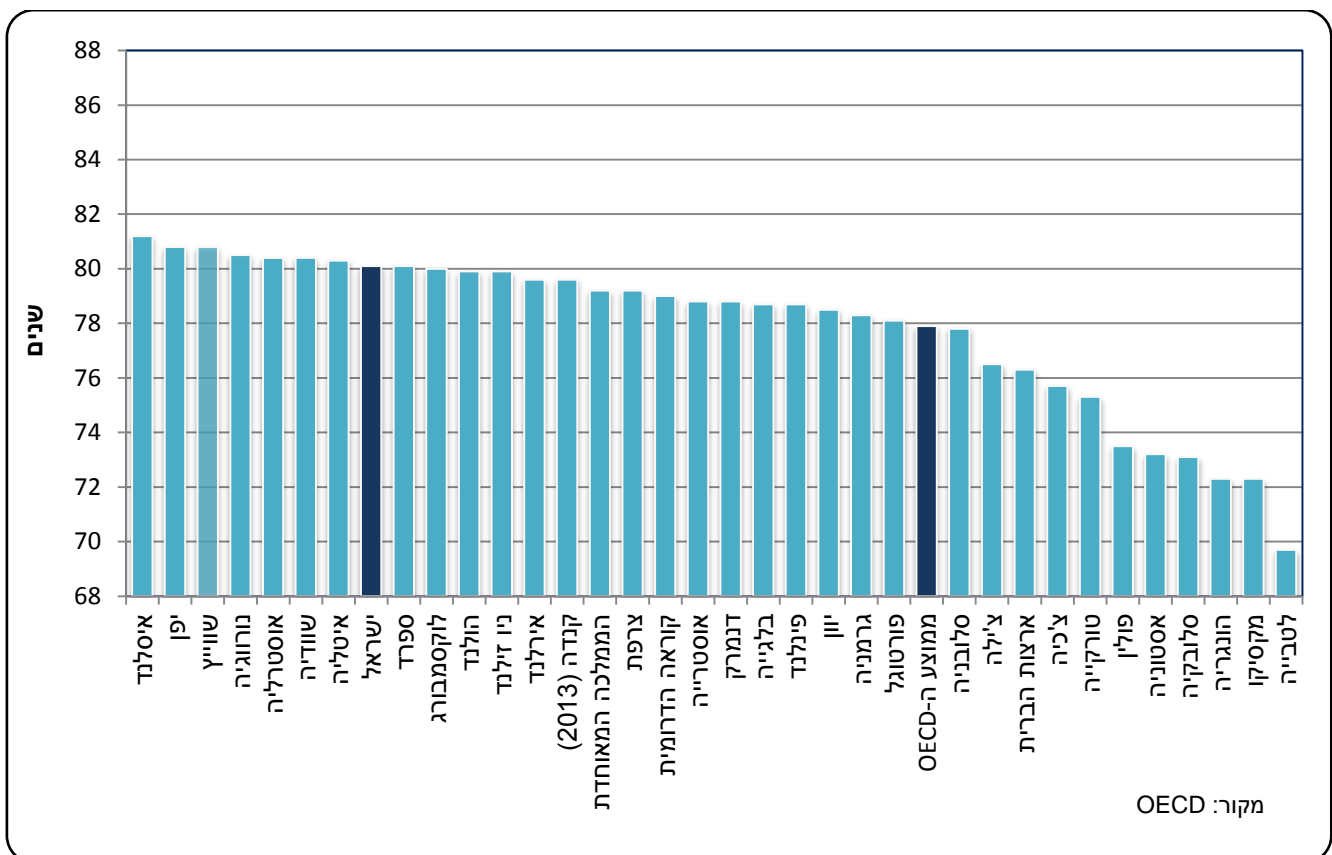
תרשים 9 - תוחלת חיים בערים הגדולות (שמנו יותר מ-100,000 תושבים), 2016-2014 לעומת 2012-2010

השוואה בין-לאומית של תוחלת חיים

תוחלת החיים בישראל גבוהה יחסית למדינות ה-OECD, אך עם זאת יש ירידה במיקומה היחסי בשנים האחרונות. בשנת 2015 ישראל הייתה ממוקמת במקום ה-11 עם תוחלת חיים של 82.1 שנים (כלל האוכלוסייה), נמוכה ב-1.8 שנים מזו של יפן המדורגת ראשונה, וב-0.9 שנים מהמקום השני (שווייץ וספרד). תוחלת החיים בישראל הייתה גבוהה ב-1.5 שנים מהממוצע של מדינות ה-OECD. בשנים 2010-2013 ישראל הייתה מדורגת במקום השמיני מבין מדינות ה-OECD. זאת לאחר שיפור מתמיד משנות השמונים של המאה הקודמת אז הייתה ממוקמת במקום ה-14, אך בשנתיים האחרונות מיקומה היחסי ירד. קיים פער בין מיקומם היחסי של גברים לשל נשים בהשוואה בין-לאומית של תוחלת חיים בלידה, אך הוא הצטמצם עם השנים. בשנת 1980 הנשים מוקמו במקום ה-21 והגברים במקום ה-9. עם השנים חל שיפור במיקומם היחסי של הגברים ושל הנשים, ובשנת 2010, הגברים מוקמו במקום ה-3 והנשים במקום ה-10. לעומת זאת, בשנת 2015 המיקום היה נמוך יותר - הגברים במקום ה-8 והנשים במקום ה-13. תוחלת החיים של הגברים בשנת 2015 (80.1) דומה לזו של הגברים בספרד ובלוקסמבורג, נמוכה ב-1.1 שנים מזו של המובילה – אוסטרליה, וגבוהה ב-2.2 שנים מהממוצע במדינות ה-OECD (77.9). תוחלת הנשים של הנשים (84.1) דומה לזו של הנשים בשוודיה ובנורווגיה, נמוכה ב-3 שנים מזו של המובילה – יפן, וגבוהה בשנה מהממוצע במדינות ה-OECD (83.1).

תרשים 10 - תוחלת חיים של גברים בישראל ובמדינות ה-OECD, 2015

תרשים 11 - תוחלת חיים של נשים בישראל ובמדינות ה-OECD, 2015

